

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Poučni tečaj o varstvu rastlin za Spodnje Štajersko v zdravilišču Rogatec-Slatina. — Pozor! Jajca za nasad. — Naznanilo glede kmetško knjigovodstvo. — Kmetovavec, spoznaj in obdeluj pravilno svojo zemljo. — Pravilno sajenje sadnega drevja. — Iz razprav osrednega odbora c. kr. kmetijske družbe za Štajersko. — Zborovanje podružnic in krajinah društev. — Iz podružnic in krajinah društev. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Poučni tečaj o varstvu rastlin za Spodnje Štajersko v zdravilišču Rogatec-Slatina

dne 5. maja 1908, začetek ob 10. uri
predpoldne.

C. kr. kmetijska družba priredi spoznavno s c. kr. bakteriološko postajo in postajo za varstvo rastlin na Dunaju dne 5. maja t. l. z začetkom ob 10. uri predpoldne v zdravilišču Rogatec-Slatina enodnevni poučni tečaj o varstvu rastlin, ki ga bo vodil gospod dr. Bruno Wahl od c. kr. postaje za varstvo rastlin in ki ima glaven namen, da pouči one gospode naših p. n. podružnic, ki so se prijavili kot poročevalci za varstvo rastlin c. kr. poljedelskemu ministrstvu, na kratko o najvažnejših nalogah takega poročevanja.

Osrednji odbor pričakuje, da se bodo vsi gospodje, ki so se doslej prijavili kot poročevalci, udeležili tega tečaja in naznanja, da je visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo dovolilo podporo 300 K, s katero se vrnejo gospodom udeležencem stroški za vožnjo po železnici (III. razred) in pošti. Vodstvo podružnice v Rogatecu je pooblaščen, po sklepu tečaja povrniti oficijelno določenim poročevalcem te stroške proti primernemu potrdilu. Ker so doslej samo podružnice v Konjicah, Marnbergu, Mariboru, Ptuj, Brežicah, Rogatecu in Slovenji Bistrici prijavile poročevalce za varstvo rastlin, a je v interesu stvari nujno želeli, da imenuje vsaka podružnica 1—2 poročevalca in jih pošlje na tečaj, so vse podružnice uljudno vabljene, naj naznajo 1—2 člana podružnici v Rogatecu do 25. aprila t. l. kot poročevalca in udeležence pri tečaju, da se lahko po sklepu tečaja tudi tem vrnejo stroški. Prostor, kjer se bomo zbirali, bo naznanjen v Rogatecu pri izhodu s kolodvora.

Razen doslej oficijelno priglasičenih poročevalcev in onih, ki še bodo do 25. aprila priglasičeni, se lahko tečaja udeležijo tudi drugi člani podružnic, ki se za to zanimajo. Ti hospitanti, ki niso oficijelno priglasičeni poročevalci za varstvo rastlin, seveda nimajo pravice zahtevati, da bi se jim povrnilo potni stroški.

V Gradcu, dne 14. aprila 1908.

Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Pozor! Jajca za nasad.

Vodja razpošiljalnice Feldhof, upravitelj Armin Arbeiter nas prosi, naj vsem onim, ki imajo pravico do sulmolskih jajec za nasajanje, naznanimo sledeče:

1. Jajca se odpošiljajo, kolikor jih je pač znesenih, če mogoče vsak dan, tako, da so odposlana jajca stara k večjemu tri dni;
2. rok se ne da določiti, ker ni vedno potrebnih jajec na razpolago;
3. poskrbljeno je, da dobe vsi naročniki jajca do 15. maja;
4. odpošiljatelj ima že v rokah zapisnik vseh p. n. vpravičencev, ki mu ga je poslal O. O., tako da ni treba nobenih nadaljnjih prošelj in se je že začelo razpošiljanje.

Kmetško knjigovodstvo.

Vsled sklepa 83. občnega zbora c. kr. kmetijske družbe v letu 1903. od O. O. izdano kmetško knjigovodstvo, sestojee iz

**blagajne, gospodarske knjige in zapisnika
imovine (inventarja)**

se lahko dobi za znižano ceno K 2.40 poštne prosto.

V Gradcu, 11. aprila 1908.

Osrednji odbor

c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Kmetovavec, spoznaj in obdeluj pravilno svojo zemljo!

(Izvirni dopis.)

IV.

Kalij.

Kalij, ki ga zemlji dodajemo, ga zemlja trdno v sebi drži in ga tudi voda ne more tako lahko izprati kakor dušik. Ako pognojimo skalijem, se nam pridelek takoj poveča, če tudi ima dotična zemlja že od narave dovolj kalija v sebi, torej tudi če je dobra zemlja.

Pomisliti moramo, da odvezamemo s pridelkom v 10 q pšenice in 20 q slame zemlji 17 kg kalija, z 10 q sena 16 kg kalija, z 10 q domače detelje 18 kg kalija in z 100 q krompirja celo 58 kg kalija.

Pojdimo na gnojišče. Konjski gnoj ima 5 kg kalija v 10 q, goveji ima 4 kg v 10 q in svinjski 6 kg v 10 q. Letni člo-

veški odpadki znašajo 486 kg in imajo le 1 kg kalija, pepel ima in sicer bukov 15 kg kalija, tudi gnojnica ga ima v 1000 l kakih 6 kg a odvisno je to le od dobrega oskrbovanja in dobrote gnoja; umetno gnojilo kajnit ima 12 kg in kalijeve sol 40 kg kalija 1 q. Ko zemlji ne povrnemo z dobrim gnojem, kar smo ji vzeli, tedaj ropamo svojo zemljo in prišli bomo do stališča, ko jo bomo popolnoma zdelali.

Na gnojišču se porazgubi poprečno 3% kalija, v na slabem gnojnišču mnogo več. Ako smo le nekoliko pravični, obdržimo si pa kalijeve snovi v gnoju in gnojnici veliko lažje ko dušik.

Žito še tako lepo razvito vsled obilice dušika polega in ne da zrnja, ako ni zraven kalija in fosforove kisline. Kalij torej dela trdno in polno zrnje, toda le v zvezi s fosforovo kislino in dušikom zatorej vpoštevajmo, če le ena izmed navedenih snovi manjka ni dobička. Naj torej še tako močno pognojimo z dušikom in fosforovo kislino, pa če kalija manjka nam ne bi nič več zrastle.

Ker kmetovalec pri gnojenju z umetnimi gnojili ne upošteva tega glavnega pravila, zato ima toliko neuspehov, ki pa strašijo in odvrtače od nadaljne rabe teh „prahov“. Prvo in glavno pravilo je torej, gnojmo ne samo z enim gnojilom ampak z vsemi potrebnimi.

(Dalje sledi.)

Pravilno sajenje sadnega drevja.

Spisal Anton Stiegler, deželni sadje- in vinorejski ravnatelj v Gradcu. — Poslovenil Fr. Goričan, deželni potovalni učitelj za sadjerejo.

Sadno drevo uspeva povsod, da je le dosti na debelo zemljo. Težka ilovica, moker ali preveč kamenit svet ne velja. Solnčnata prosta lega ugaja, med tem ko so senčnate severne strani za sadno drevje nepripravne. V bregu in ob cesti se sadi v trikotu . . . , drugod pa v štrikotu : : . Visokodebelne jabolke in hruške se sadijo narazen po 10 m, ob cestah 12 m, češnje in orehi 12 m, češplje in slive 6 m, bolj nizkodebelne jabolke in hruške 6 m, cepljene na pritlično podlago 4 m.

Jama za sajenje se naredi 1.5 do 2 m široka in 50 do 60 cm globoka. Zemlja se izmeče ločena na tri dele. Vrže vkup to dobro zemljo zase in to spodnjo mrtvo zemljo na drugo stran. Če se jame delajo

v bregu, se izmeče zemlja zmiraj na zgornjo stran. Dno jame se še zrahlja na 20 cm globoko. Jame se naredijo vsaj šest tednov in zamečejo tri tedne pred sajenjem. Za spomladansko sajenje se jame že v jeseni pripravijo. V peščeni lahki zemlji je dobro že v jeseni, v težki pa spomladi saditi.

Kolje za drevje iz kakoršnegakoli lesa mora biti ravno, gladko, brez skorje 8 cm debelo in na zgornjem koncu obrobjeno. Če je kolje suho, se zaradi večje trpežnosti na spodnjem ošpičenem koncu

obžge in z vročim kôtranom namaže. Svežo, še le nasekano kolje se skozi štiri dni v 3% raztopljini modre galice namakati pusti. To delo se ne sme odlagati ampak se mora takoj opraviti, kakor hitro je kolje posekano, osnaženo in ošpičeno. Kolje mora biti tako dolgo, da ga pride v jami 15 cm še v trdo zemljo in da seže 5 cm pod najbolj nizko vejo drevesne krone. Pri cestah se dene kol ob cestno stran, povsod drugod na stran, od katere najrajši vetrovi in hudo vreme pride, da je drevesce bolj zavarovano.

oko, pri vrstah, katere na široko rastejo kakor kardinal, mašancelj se reže na eno znotrajno zdravo oko. Rez se izvrši z ostrim nožem ali prav dobrim škarnjem tako, da se začne ravno nasprotno kjer se oko začne in se neha tik nad očesom. Pred sajenjem se korenine obrezanega drevesa namočijo v ilovnato zmes.

K sajenju se vzame dobro preležani kompost in se drevje ne sme globokeje saditi, kakor je popred v drevesnici stalo, kar se dobro pozna, ker je deblo zeleno, kar ga je pa bilo v zemlji in korenine so rumenorjave barve. Korenine se pri sajenju skrbno razvrstijo v njihovi naravni legi. Posebno se naj pazi na to, da med koreninicami niti najmanjšega praznega prostora ne ostane. Korenine morajo biti na trdno z zemljo obdane in se zemlja okoli drevesa previdno potlači. Okoli drevesa se napravi iz zemlje en krog v podobi skleda, na to se še dene ena lega gnoja, kateri se še z zemljo pokrije.

Pokritje z gnojem ima sledeči pomen:

1. Spomladi in poleti se varujejo korenine proti suši, po zimi pa proti hudemu mrazu.

2. Drevo dobi polagoma pri vsakem dežu nekaj živeža, katerega deževnica iz gnoja izpere.

Zalivanje z vodo pri spomladanskem sajenju, posebno če je suho vreme, je prav koristno. Sadi se naj pri lepem vremenu, da zemlja ni ne zmržena ne premokra.

Drevo se sprva prav narahlo h kolu priveže. Pozneje, kadar se je po kakem deževju že zemlja in žnjo drevo dovolj vsedla priveže se z dvema vezmi. Ena vez se da pri vrhu kola, ta druga kakih 60 cm od zemlje. Vlačne vrbe so za vez najbolj pripravne.

Ker drevo sčasoma še malo v zemljo zleze, pritrdi se h kolu tako, da je vez na drevesu zmiraj 3 do 4 cm višje kakor na kolu.

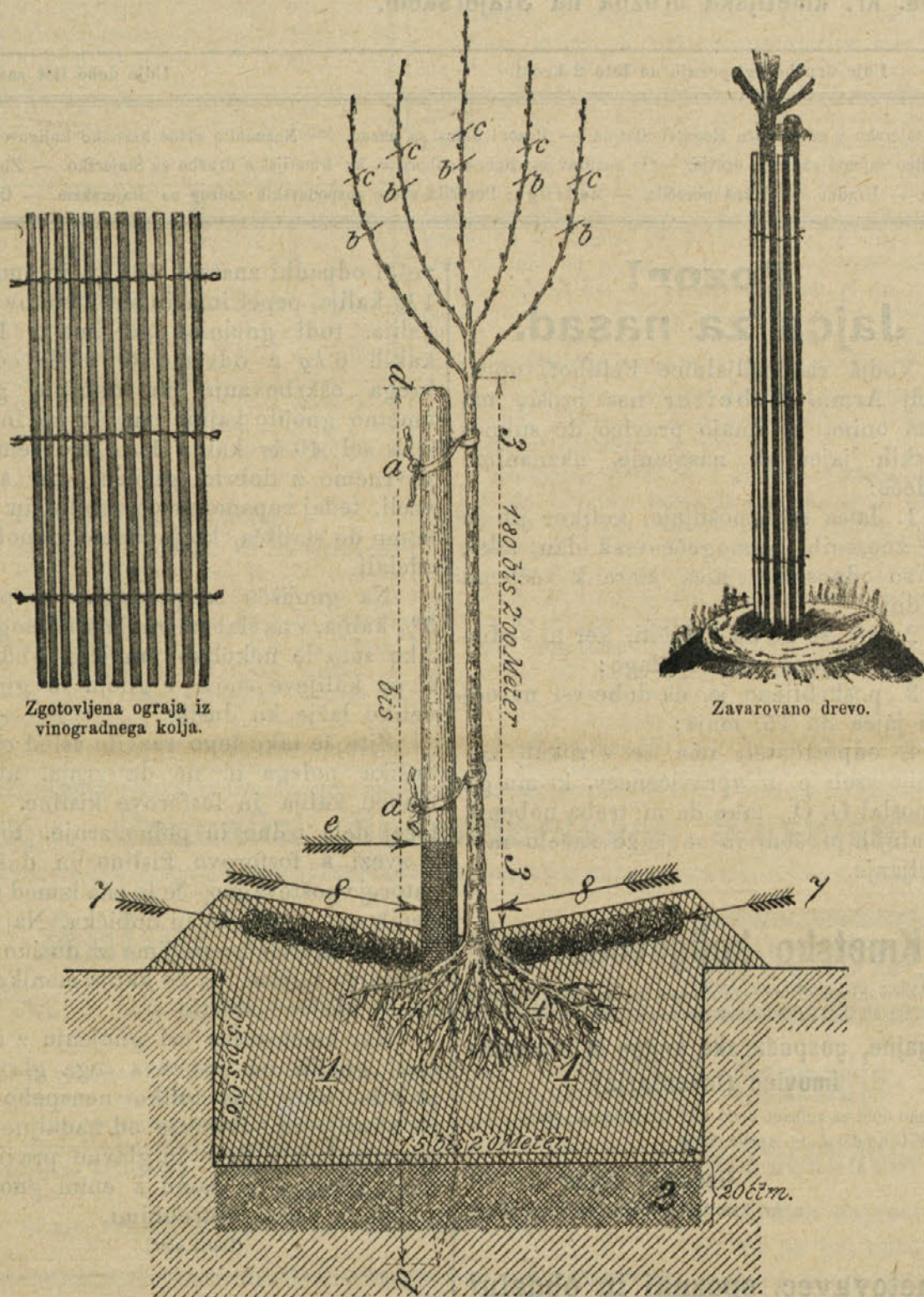
Po sajenju naj se drevo namaže z zmesjo iz ilovice, kravjeka in apna, kar ga varuje proti izsušenju.

Proti zajcu in drugim poškodbam se zavaruje deblo sadnega drevesa zanesljivo, praktično in po ceni z navadnim koljem, ali še boljše z tankimi lesnimi odpadki, kateri se na vsaki žagi dobijo. Z 9 do 12 komadi se napravi s pocinkanim drotom nekaka lesa, katera se potem okoli debla dene. Te ograje ne varujejo drevesno deblo samo proti zajcem, ampak tudi proti toči, ob enem pa ne zabranjujejo dostop zraku, tako da je omehkuženje debla izključeno. Te ograje so trpežne in po ceni, zato vsega priporočila vredne.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Seja dne 23. marca 1908. Začetek ob 10. uri popoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: predsednik ekselencja Edmund grof Attems, oba podpredsednika Henrik vitez pl. Plessing in Janez Tunhardt, zastopnik visoke c. kr. namestnije c. kr. dvorni svetnik Henrik vitez pl. Hammer-

Pravilno vsajeno visokodebelnato jabolčno drevo. Dve vezi napravljeni ko se je zemlja že vsedla aa.

1. Drevesna jama 1.5 do 2 m široka in 0.5 do 0.6 m globoka.
2. Dno jame zrahljano 20 cm globoko.
3. Visokost debla za sadne vrste 1.8 m za sajenje ob cestah 2 m.
4. Prikrajsanje močnih in poškodovanih korenin.
5. Prikrajsanje krone b za slabo c za dobro vkoreninjena drevesa.
6. Dolgost kola od d do d; e kaže kako visoko je kol obžgan ali s katranom namazan.
7. Lega gnoja.
8. Krog okoli drevesa v podobi skleda.

Važe in zgornja ta dobra zemlja se pomeša in znjo jama zameče. Če je zemljišče slabo, primeša se še dobrega komposta ali pregnitega gnoja, ali pa kakšne druge dobre zemlje. Spodnja slaba zemlja pride še le nazadnje, ko je drevo že vsajeno. Za sajenje pripravno drevje mora biti ravno, dovolj močno in popolnoma zdravo. Na deblu ne sme biti nikakršnih ran ali znakov bolezni. Korenine naj bodo številne razvrščene v krogu na vse strani, posebno naj bode mnogo malih drobnih korenin. Visokodebelno drevo

naj ima 1.8 m za sajenje, ob cestah 2 m visočine. Krona naj ima 5 do 6 vejic, od katerih ta srednja, najtavišja in ob enem najbolj močna služi kot vodilna mladika v podaljšanje debla. Drevje, katero se po sejmi prodaja, je malo vredno in se naj nikdar ne kupuje. Korenine se prikrajšajo za eno tretjino, poškodovane pa do zdravega mesta. Krona se prikrajša za $\frac{2}{5}$ do polovice kakoršne so kaj korenine. Pri vrstah, katere imajo navpično rast, kakor ananas, renski bob, se režejo kronine veje na eno zunajno

Purgstall, 16 članov O.O., kot izvedenec profesor dr. Rudolf Thalmayer iz Brucka in glavni tajnik Juvan kot zapisnikar.

Predsednik konstatira sklepčnost seje in naznani, da so opravičili svojo odsotnost sledeči gg. člani O.O. Jožef Holzer, Jožef Lenko in eksclenca dr. Janez grof Meran. Nato se preide na dnevni red.

Izjava visokemu deželnemu odboru o osnutku postave glede zlaganja, oziroma delitve skupnih zemljišč in uravnave skupnih pravic pri upravi in rabi.

Poročevavec izvedenec g. profesor dr. Rudolf Thalmayer poroča o sklepih v agrarnopolitični in planšarski sekciji; ki sta bili pozvani, da oddata izjavo. Pozval jih je v to O.O. Potreba postavne vravnave pravic o rabi skupnih zemljišč se vidi že iz tega, da je 12% vseh štajerskih planš ali 16.408 ha v skupni lasti in da so navadno v zelo slabem gospodarskem stanju. Kakor meni strokovna sekcija, je osnutek postave mnogo boljši ko enake postave po drugih deželah; to ne velja samo za uravnavo kot tako, ampak tudi za razne melioracije in obratne uvedbe, ki so ž njo v zvezi. Kakor sodi strokovna sekcija, je ta osnutek postave za Štajersko naravnost izboren. Male spremembe priporoča poročevavec le v § 15. postave o delitvi in § 19. postave o zlaganju, kjer se zahteva sodelovanje teoretično in praktično izšolanih kmetovavcev in legarjev, nadalje v § 16. dostavke glede odposlancev deželnega odbora, okrajnega odbora, v planšarskih vprašanjih deželnega planšarskega nadzornika, nadalje spremembe v § 17. in 24. postave o delitvi in v § 23. postave o zlaganju, kjer se zahteva ustanovitev permanentnega sveta gospodarsko-, logarsko- in kulturno-tehnično izobraženih strokovnjakov v deželni komisiji. Pri § 106. postave o deljenju se zahteva pri onih uravnavah, ki se tičejo planš in paš, da se z načrtom strinja deželni planšarski nadzornik.

Spreminjevalni predlogi, ki so jih stavile sekcije, se sprejmejo; predsednik izreče gospodu poročevavcu za temeljito in korenito poročilo najlepšo zahvalo.

Poročilo in predlog vinorejskega odseka:

Poroča član O.O. g. Schmid. Najprej govori o neugodni rešitvi prošnje na c. kr. finančno ministrstvo glede poskusnega sajenja tobaka na Štajerskem. Zato priporoča še enkrat predlog vinorejskega odseka, naj se prošnja dovoljno podpre, naj se pokaže, da je strah in pomisleki, ki ji ima c. kr. finančno ministrstvo, prazen in naj se še enkrat prošnja vloži, da se dovoli poskusno sajenje tobaka na Štajerskem. Se sprejme.

Ravno tako se sprejme predlog odseka, ki govori za to, naj se v deželno vinorejsko komisijo, ki določa trsne vrste, sprejmejo tudi praktični vinorejci. Ta želja se naznani visokemu deželnemu odboru. Vsled predloga vinorejskega odseka se je nadalje sklenilo naprositi visoki deželni odbor, naj tudi zanaprej daje smodnik za streljanje proti toči za znižano ceno. Z odobravanjem se vzame na

znanje, da je c. kr. štajerska kmetijska družba v svojih listih z dne 16. marca svarila štajerske vinorejce, naj ne kupujejo manj vrednih trsnih vrst Noah, Elvira in Delaware.

Nadalje se sklene na predlog g. člana O.O. dr. Hotterja, da se bo sporazumno s štajerskim sadjerejskim društvom nastavlil lovec mišij, za katerega se vzame 300 K iz dotacije za pokončevanje drevesnih škodljivcev.

Zvezi muredolskih živinorejskih zadrug pri Sv. Mihelu nad Ljubnem (G. Št.) se dovoli za premije pri plemenskih sejmih v Judenburgu in Sv. Mihelu 10 srebrnih kolajn.

Osrednja zveza rokodelskih, obrtnih in gospodarskih zadrug za alpske dežele v Gradcu prosi za prispevek. Poroča član O.O. g. dr. Klusemann.

Ker je med rokodelcem in kmetom že odnekaj ozka vez in ker je le železi, da se ta zveza, ki je v korist obema deloma, tudi v bodoče trdno ohrani, priporoča poročevavec, naj ugotovi družba prošnji in naj vzame dva deleža po 20 K. Predlog se sprejme.

Podružnica pri Sv. Mihaelu nad Ljubnem prosi za premije za posle. Poroča glavni tajnik.

Na njegov predlog se sklene, prepustiti podružnici 50 K iz obrestij Franc Jožefove ustanove, da jih lahko razdeli ob priliki 25 letnice podružničnega obstanika.

Potem se rešijo prošnje za sejme, ki so jih poslale med drugimi tudi občine Gornja Radgona, Mozirje, Radgona, Trnovec in Slovenji Gradec.

Naznanilo dopisov.

O tem poroča glavni tajnik. Dopisi se ali vzamejo na znanje, ali pa se sproti sklene, kako se jih bo rešilo.

Glede odloka c. kr. namestnije v zadevi subvencioniranja gozdnih drevesnic se sklene oddati vso stvar posebnemu poročevavcu in obravnavati to stvar na podlogi njegovega poročila v prihodnji seji O.O.

Prošnja podružnice pri Sv. Juriju ob juž. žel. za podporo ustanovljene mlekarne se odda, ko dojdejo potrebni načrti in proračuni, odseku za živinorejo in mlekarstvo, da o njej poroča in stavi primerne predloge.

Ustanovitev začasne podružnice pri Mali Nedelji z 32 člani se vzame z odobravanjem na znanje.

Prošnja štajerskega čebelorejskega društva, naj. se mu dovoli podpora iz družbinih sredstev, se odkloni, ker primanjkuje družbi sredstev.

Na znanje se vzame dopis visokega štajerskega odbora, ki je določil znesek največ 500 K za podporo onim živinorejcem, ki se mislijo udeležiti razstave pitane živine na Dunaju, ravno tako dopis visokega deželnega odbora in visoke c. kr. štajerske namestnije, naj vodi prof. dr. Rudolf Thalmayer, v kolikor mu to dopušča čas, začasno posle alpskega nadzornika.

Na znanje se vzame stališče zveze gospodarskih zadrug v Gradcu, ki ni posebno prijazna ustanovitvi

deželne banke za Štajersko, ravno tako dopis namestnije o pustošenju gozdov v Pohorju.

Dopis deželnega odbora glede pokončevanja krtic se odda sadjerejskemu odseku, naj o njem poroča in stavi primerne predloge. Prijave za udeležbo pri razstavi pitane živine na Dunaju (26 volov in 8 ovac), o katerih poroča glavni tajnik, se vzamejo naznanje, ravnotako odgovor visokega štajerskega deželnega odbora glede določb, ki veljajo za najem lova v deželnih logih. Na znanje se vzame podelitev podpore 1500 K za poravnavo stroškov pri ustanovitvi poskusne in učne mlekarne na zimski šoli v Judenburgu, a le pod tem pogojem, če da vlada enako visok znesek. Na znanje se vzame okrožnica visokega štajerskega odbora, ki jo je poslal vsem okrajnim odborom, kako naj pokončujejo rjave brošče in dodaten odlok deželnega odbora okrajem, da je dovoljeno večkratno premiranje bikov iz okrajnih, občinskih in zasebnih sredstev. Nadalje sklene O.O., da se v polnem obsegu pridružuje resoluciji osrednje zveze nemških kmetov na Češkem glede stališča, ki ga je k srbski trgovinski pogodbi zavzela.

Predlogi:

Član O.O. g. Jožef Sutter stavi nujen predlog glede projektiranega kanala med Donavo in Odro. Nujnost se sprejme in nato utemeljuje predlagatelj zelo obširno sledeči predlog:

Ker bi projektiran kanal med Donavo in Odro koristil le nekaterim deželah, ki imajo mnogo železnic, posameznim veleindustrijcem in posestnikom rudokopov, dočim ne bi imeli gospodarji in obrtniki v sosednjih deželah, posebno v alpskih in posebe še na Štajerskem, od njega nikakega dobička, pač pa le škodo; ker bi se z malim delom onih stroškov, ki so potrebni za to in ki znašajo stotine milijonov, lahko pomagalo mnogim deželah in okrajem, ki imajo komaj najpotrebnejše zveze in ki morajo trpeti vsled visokih tarifov pri privatnih in lokalnih železnicah; ker se je Štajerska že pri drugi zvezi alpskih dežel s Trstom prezrla in bi sedaj morala tudi pomagati plačevati ogromne stroške pri stavbi tega kanala, sklene c. kr. štajerska kmetijska družba: gospodu dežavnem poslancu dr. Otonu Steinwenderju se izreče za odločen nastop proti temu kanalu zahvala in priznanje in naprošen je, naj še v bodoče nastopa z isto odločnostjo proti temu projektu. Ta resolucija naj se naznani vsem štajerskim državnim poslancem s prošnjo, naj nastopijo z vso odločnostjo zoper ta projekt, naj glasujejo zoper njega in naj v svojih krogih delajo na to, da se bo odklonil. Tudi se naj ta sklep naznani centrali na Dunaju.

Predlog se sprejme z dodatnim predlogom člana O.O., dr. Leuschnerja, naj se o tem obvestijo vsa enaka društva in naj se jih naprosi, da se pridružijo tej resoluciji.

Nato proglasi predsednik zapisnik zadnje seje, zoper katerega se ni vložil noben ugovor, za odobren in zaključni sejo.

Zborovanja podružnic in krajnih društev.

Št. Ilj v Slov. gor., 9. aprila 1908. Vabilo na potovalno zborovanje kmetijske podružnice v Št. Ilju v Slov. gor., ki se vrši na velikonočni pondeljek, 20. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Schmidta v Selnici. Gospod deželni potovalni učitelj Jelovšek bo govoril o živinoreji. R. Reppnik, načelnik.

Iz podružnic in krajnih društev.

Št. Ilj v Sl. gor. Tukajšna kmetijska podružnica je priredila pred kratkim v gostilni g. Mayerja pri Gornji Sv. Kungoti zelo dobro obiskano potovalno zborovanje. Na njem je govoril gospod sadjarski in vinarski ravnatelj Anton Stiegler iz Gradca o sadjereji. Govoril je o sedanjem delu v sadunosnikih, o zasajanju vrtov in o pokončevanju najvažnejših sadnih škodljivcev. Potem je govoril o vinoreji, opisal nove ameriške nasade, izbero trtnih vrst in je nazadnje govoril zelo obširno o zatiranju peronospor in raznih trsnih škodljivcev. Po njegovem predavanju se je najprej zahvalil gospod načelnik podružnice Ropert Repnik za pouk in ga je potem v daljšem govoru slavil kot soustanovitelja in povzročitelja naše podružnice. Zato se mu je gospod ravnatelj v prisrčnih besedah zahvalil. Na koncu se je v spomin šestdesetletnico vladarja razdelilo med navzoče večje število sadnih drevesec in trt. Podružnica namerava prirediti v tem letu jubilejno premiranje poslov in viničarjev. Tudi se je naznanilo, da se morajo naročiti varstveni koši za drevesa pri načelstvu podružnice ali pozameznih zaupnikih v različnih župnijah pismeno.

Št. Ilj v Sl. gor. V okrožju kmetijske podružnice v Št. Ilju v Slov. gor. se bode tudi letos nastavilo več čistoplemenskih marijadvorskih bikov in plemenskih merjascev. Oni p. n. posestniki, ki žele prevzeti takega takega bika ali merjasca, so prošeni, naj to nemudoma naznanijo načelstvu podružnice ali pa se za ta namen oglasijo pri kakem zaupnem možu v posameznih farah. R. Reppnigg, načelnik.

Št. Jurij ob juž. žel. (Poročilo o zborovanjih dne 29. marca 1908 v Dramljah in v Slivnici pri Št. Jurju.) V Dramljah sta zastopala podružnico odbornika gospoda M. Jarnovič in Tomaž Mastnak ter odposlanec podružničnega vodstva gospod K. Kveder. Zborovanje je otvoril gospod M. Jarnovič ter mnogobrojno zbrane kmetovavce iz Dramelj, katerih je bilo po splošni sodbi nad 300, v imenu podružnice pozdravil. Nato je prevzel gospod potovalni učitelj gospod Goričan podučno predavanje. Svojo razpravo je razdelil na tri predmete, in sicer vinogradstvo, travništvo in sadjarstvo. a) Opozoril je zbrane kmetovavce na ugodno lego drameljskih vinogradov, s kakoršno se more ponašati le malo vinorodnih krajev. Delo po naših gorskih vinogradih je zares dokaj težavno in mučno, a ravno po jako hribovatih vinogradih je mogoče, da rodi izvrstna kaplja, ki bo imela vedno visoko ceno. Tukajšni vinogradniki se morajo varovati

pri novih nasadih pred vsem drugim, da ne bodo zasajali manj vrednih vrst trsja, ampak najbolj priznane vrste, ki jih strokovnjaki za naše kraje priporočajo. Bati se je namreč, da se bodo skoro začela slaba ogrska vina uvažati na Avstrijsko, ter jih bodo tukaj prodajali in ponujali po neverjetno nizkih cenah okoli 6 do 7 krajcarjev liter. Ogri svoja slabjša vina pridelujejo po ravnem brez velikega truda pri obdelovanju. Ako mislimo na prihodnost, moramo že zdaj vse potrebno ukreniti, da nas ne zadene nesreča, ter da ne izgubimo pri našem vinogradstvu glavni pogoj uspešnega pridelovanja, to je dobro ceno našega vina. Kakor rečeno, so ravno Drameljčani lahko zaradi posebno ugodne lege svojih vinogradov brez skrbi za prihodnost, samo izkoriščati morajo svoj položaj s tem, da sadijo le priznane izvrstne vrste, ter tako pridelajo izvrstna gorska vina, ki bodo vedno in povsod imela najvišjo ceno. Zaradi slabih trsov se še dandanes ne splača več težavno obdelovanje in zasajanje novih vinogradov. Gospod Goričan zatrjuje tudi navzočim, da je kljub raznim boleznim in drugim zaprekam, danes mogoče z umnim obdelovanjem in zasajanjem pridelati mnogo več vina, nego li sploh kedaj poprej. Vzodbujal je navzoče, naj se resno poprimejo vinogradstva, ki jim bo prvi in najizdatnejši vir dohodkov. Nadalje je dajal pojasnila glede podelitve brezobrestnih posojil. b) Travništvo. Pri tej točki je potovalni učitelj opetno poudarjal glavne vzroke slabega gospodarstva po naših sicer prav lepih krajih. Naši kmetovavci ne umevajo še z gnojem ravnati, posebno pa ne z gnojnico. Stoletja že obračajo ljudje po naših krajih grudo, ter jemljejo vsako leto neizmerne množine življenjskih snovi s sadi iz zemlje. Ako se vsako leto zemlji ne nadomešča, kar smo ji vzeli, mora začeti pešati, kmetovavci pa govore o glavni rastlinski hrani, namreč o dušiku, fosforu in kaliju, ki se nahajajo ravno v gnoju, dušik in kalij pa posebno v gnojnici. Gnojnico pa puščajo še vedno večinoma gospodarji odtekati, s čemer gre vsako leto mnogo denarja v izgubo, posebno, ako se pomisli, da vredi gnojnica od jedne krave na leto približno do 60 K. Povedal je navzočim, kako si naj uredijo boljša gnojišča z gnojnično jamo in pumpo, sod za spravljanje gnojnice na travnike. Z gnojem in gnojnico morajo ljudje ravno tako skrbno ravnati, kakor s pridelki in sadeži, prej si ne bodo izdatno pomagali. Dokazoval je kot posestnik, da se dajo pridelki travnikov podvojiti in potrojiti z umnim ravnanjem in gnojenjem. Našim posestnikom ni toliko treba umetnih gnojil, nego poraba gnojnice, skrbno nabiranje gnoja in komposta. c) Glede sadjarstva je omenil veliko važnost obilnega sadnega pridelka za naše kraje ter omenil posebno ugodnost naših krajev za umno sadjarstvo. Nikjer namreč ne obrodi sadje tako imenitnega okusa in vanja nego pri nas na Štajerskem, kar je dokazano s tem, da je bilo štajersko sadje v Parizu in Düsseldorfu na Nemškem odlikovano s prvim darilom. Ko so se zglašali tuji kupci po Štajerskem, da bi tako sadje nakupili, ga ni, ker se ga premalo pridelalo, namreč

tako lepega. Kakor pri vinogradstvu in živinoreji in travništvu, tako se tudi pri sadjarstvu javlja med posestniki nedostatek, da se nečejo poprijeti stroke tako razumno, kakor bi bilo treba. Ker ne vidi posamezni hipne koristi za sebe, rajši ne stori ničesar v zboljševanje svojega zemljišča. Gre pa za to, da postane naš kraj rodovitnejši, lepši, da so pridelki v vinogradu, po travnikih in njivah in tudi glede sadjarstva tako obilni, kakor bi po ugodnosti zemlje, lege in podnebja lahko bili. Lahko se toliko pridelalo da je vsega zadosti in v izobilju in potem bo tudi ljudstvo, ki se tu poraja, živi in dela, vedno dobro živelo in tako rod za rod naprej; seveda pa morajo vsakodobno živeti svojo dolžnost storiti in resno pripomagati k zbolšanju gospodarskih razmer, in če bodo prihodnji posestniki čez 20 in 30 let še na slabšem, kot so današnji. Konečno je gosp. Goričan razkazoval najboljše vrste dreves, ki se dobe v deželni drevesnici ter si zabilježil naročnike. Po zborovanju je gosp. potovalni učitelj šel spet vinograde ogledovat si nasade istih, ki bodo prosili na brezobrestna posojila, ter dajati navodila pri rezatvi. Vsi kmetje so z veseljem in z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov kakor tudi za tem sledečim podučni ekskursiji o rezitvi in z drugimi praktičnimi izvajanj. Ukaželjni Drameljčani so s to velikansko udeležbo jasno pokazali svoj kremeniti gorski značaj, da so sprejemljivi za kmetijski napredek, k kateremu jih je vzbudila naša Št. Jurska kmetijska podružnica. Drameljčani vstrajajte zvesto in neupogljivo na tej poti in lahko zmirnim očesom zrete v bodočnost ki vam po tej poti mora prinesiti blagostanje. Udje, nabirajte ob vsaki priliki nove ude, dokler ne bode „zadni gorna Drameljčan član kmetijske podružnice; čim več vas bo udov, tem več koristi boste imeli. — Zborovanje na Slivnici se je v istem smislu dokaj dobro obneslo; razgovarjalo se je s teh predmetih, ko v Dramljah Razdelilo se je tudi med tamošnje ude podružnične skropilnice za trsje in drevje in razložila se je tudi poraba goltne cevi proti napenjanju goved.

Št. Benedikt v slov. gor. V nedeljo, dne 22. marca je imel gospod potovalni učitelj Iv. Belle pri tukajšnji kmetijski podružnici c. kr. štajerski kmetijske družbe jako zanimivo predavanje. Le žal, da udeležba ni bila celo povoljna — zbralo se je bilo samo kakih štirideset poslušalcev, kajti mnogo ravno najboljših posestnikov se premalo ali pa še celo nič ne zanima za našo podružnico. Ko podružnični načelnik gospod Fr. Zupe primerno pozdravi navzoče, povzame, besedo gospod pot. učitelj Belle. Najprej govori o zbolšanju tukajšnih precej slabih travnikov. Govornik priporoča posebno zboljšanje s primerno drenažo, potem pa tudi gnojenje z živim apnom, gnojnico, Tomaževo moko, superfosfatom ali pa 40 procentno kalijevo soljo. Kaljeva sol je boljša, kakor kajnit. Dušec dovedemo travnikom po gnojenju s Chili-(Čili) solitrom, ki je pa zelo drag, iste vspehe nam prinaša gnojnica, ki pa je še poleg tega veliko ceneja. Zato nikakor ni prav, če se pusti gnojnico odtekati v jarke ali

še celo v potoke, tudi ni dobro gnojnico po jarku na travnike napeljati, marveč se mora gnojnica po travnikih polivati iz posebnih nalašč za to pripravljenih sodov. Nadalje je treba travnike tudi obdelovati. Za obdelovanje je najboljša travniška brana, ki zemljo rahlja in pripomore, da pride zrak do korenin. Kosí naj se takrat, kadar trava cvete. Rajši naj se travniška semena naroče potem podružnice. Vsekakor pa dobro gnojenje podlaga celega gospodarstva. Treba je napraviti uzorna gnojišča in podružnica naj zahteva, da se napravi načrt in da se potem naprava uzornega gnojišča tudi subvencionira. Nadalje govori gospod potovalni učitelj o vinogradih in sicer o njih zasajanji in planiranji. On kaže, kako naj se izvirk odpeljavajo in vrste izpeljujejo. Vrste naj ne bodo preširoke in v vrstah naj se precej gsto sadi. Gospod pot. učitelj priporoča vinograde s plugom obdelovati. Vinske vrste za tukajšno lego bi bile: pošip, za dobro lego, silvanec, najbolj priporočljiv, ker je zelo rodovit in daje prijetno vino — burgundec, zgodaj zori pa rad gnije — žlahtnina je dobra, pa da mehko vino. Te vrste zadostujejo za naše lege. Kot podlaga je portalis najboljša. Klinton je dobra za brajde namesto izabele, a za vinograd ni kakor tudi izabela ne. Če se kupi požlatnene trsje, naj se naroči vselej prve vrste. Tudi stratificiranje priporoča gospod potovalni učitelj in govori tudi o zelenem cepljenju. Gnojenje vinogradov je jako potrebno; kdor ne misli vinograda gnojiti, je boljši, če si novega ne nasaja. Jesensko gnojenje je boljše od spomladnega. Najboljši gnoj za vinograde je dober živinski gnoj in sicer za en oral 100 met. centov (kar se ga dobi od ene krave tekom enega leta. Tudi gnojica je dobra. Umetna gnojila za vinograde so: superfosfat, kalijeva sol, Chili-solitar). Najboljši uspeh pa ima živinski gnoj pomešan z umetnim gnojilom. Gnoj naj se ne deva v kotline, ampak naj se potrosi po celem vinogradu. Slednjič še govori gospod potovalni učitelj nekaj o sadunosnikih. Štajersko sadje je namizno sadje. Kot tako pa mora biti lepo razvito, snažno in brez madeža. To se doseže, ako se snažijo krone, da zamore solnce do sadja. Tudi gnojenje sadnega drevja je potrebno in sicer se mora gnojiti pod kapom krone. Za gnojenje priporoča gnojico, živo apno, kompost ali dobro vležan živinski gnoj. Proti škodljivcem sadnega drevja se je zavarovati s škropljenjem in snaženjem. Drevje naj se potresa spomladi, da mrčes dolj kaplje, ki naj se vkup spravlja ter pokonča. Za škropljenje priporočajo nekateri karbolinej, a ta ni dober in ni priporočljiv, boljši je tobačni izvleček. S tem gospod govornik svoj jako zanimivi govor konča in prosi naj se oglasi, kdor bi želel kakega pojasnila. Gospod Zupe vpraša, katero bi bilo zanesljivo sredstvo zoper drevesnega raka. Gospod potovalni učitelj priporoča rano z modro galico izmiti in potem s terom ali katranom namazati. Najbolj pa priporoča pri zasajanji mladega drevja zasajati. Mlada drevesa naj se naročajo le iz deželni nasadov in to potem tukajšne podružnice. Ko je gosp. potovalni učitelj dodal še nekaj drugih pojasnil, se mu gosp. podružnični načelnik

Zupe iskreno zahvali za jako podučljiv govor in prosi, da bi se gosp. potovalni učitelj k nam potrudil prihodnjo jesen, kadar bode sadje dozorelo (če ga bode Bog kaj dal), da nam razjasni, katero sadje mi tu prav za prav imamo, kajti mi imamo tu izborne vrste jabolk, a nihče ne ve njih imena. Gosp. potovalni učitelj obljubi po možnosti svoj prihod.

Št. Ilj v Slov. gor., 18. marca, (Gospodarsko zborovanje). Kmetijska podružnica Št. Ilj v Slov. gor. je priredila 15. t. m. v gostilni gospoda Klommererja pri Sv. Juriju ob Pesnici ob zelo mnogobrojni udeležbi potovalno zborovanje. Gospod načelnik podružnice Reppnik je pozdravil navzoče, posebno gospoda glavnega tajnika Juvana iz Gradca in mu je dal besedo. Gospod glavni tajnik Juvan je govoril izborno in zelo zaminivo o kmetiskem knjigovodstvu, o tečajih za vojaške dobave, dotaknil se je tudi železniškega vprašanja in je govoril nazadnje o potrebi in pomenu agrarne zveze. Splošno odobravanje je dosegel; s kako velikim navdušenjem so sledili poslušalci predavanju gospoda glavnega tajnika, kaže dejstvo, da je po predavanju takoj prijavilo 28 posestnikov svoj vstop v podružnico. Gospod Kellenberger je govoril kot nčitelj, ki živi med kmetiskim ljudstvom in pozna razmere najnavadnejšega kmetovalca; pripoznal je potrebo mogočne organizacije in je priporočal vsem, naj tudi ostanejo zvesti člani kmetijske podružnice. Govornik je tudi govoril o železniškem vprašanju in je kritiziral nagodbo z Ogrsko, nakar je načelnik podružnice gospod Repnik na kratko očrtal delovanje podružnice v pretečenem letu in opozoril na poročilo, ki se je podalo na občnem zboru v Št. Ilju. Nazadnje je opozarjal g. Repnik vse navzoče, naj delajo na to, da se bo za gospodarske pridelke dobila kolikor mogoče primerna cena in jih je opominjal k vzajemnemu enotnemu postopanju pri vseh agrarnih vprašanjih. Naročilo si je še par slušateljev raznega semena in nato se je zborovanje zaključilo.

Št. Ilj v Slov. gor., 21. marca. (Potovalno zborovanje). Kmetijska podružnica je priredila 19. t. m. v gostilni gospoda Jakoba Peklar pri Sv. Jakobu v Slov. gor. potovalno predavanje, ki ga je obiskalo okoli 200 poslušavcev. Gospod deželni potovalni učitelj Martin Jelovšek je govoril zelo lahko umljivo o govedoreji in svinjereji in je obširno odgovoril na vprašanja, ki so mu jih stavili člani Arnuž, Škof in Peklar. Gospod načelnik Repnik se je nato zahvalil vsem navzočim, posebno pa častiti duhovščini in spoštovanemu učitelstvu, da so poskrbeli za tako lep obisk. — Po zborovanju je gospod Jelovšek ogledal bjeke in merjase, ki jih je za pleme navstavilo podružnično načelstvo in je pri vseh opazil, da so v dobri reji in oskrbi.

Uradno.

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru se bo vršil od 11. do vključno 13. maja tega leta tečaj o pridelovanju zelenjave, na katerem

se bo teoretično in praktično učilo vzrejanje in uporaba najvažnejših vrst zelenjave. Pouk bo trajal vsak dan od 9—11 predpoldne in od 2—4 popoldne. Število slušateljev: 30.

Odškodnina se ne zahteva.

Priglasijo se morajo poslati do 8. maja podpisnemu ravnateljstvu.

Ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

ad 13.810

II. 1783

Razglas.

Občine in okrajni zastopi, kakor kmetijske podružnice na Štajerskem lahko kakor vsako leto tudi letos dobe potreben smodnik za streljanje proti toči za znižano ceno 76 v za kg od štajerskega deželnega odbora, in sicer:

a) v zabojih po 25 kg;

b) v sodih (znotraj z vrečo) po 112 kg.

Naročiti se ga mora pri štajerskem deželnem odboru v Gradcu pravočasno, to je 2—3 tedne predno se rabi, da se pošiljatev ne zakasni vsled tega, ker ne vozijo vsak dan vlaki smodnika.

Pri naročitvi se mora natančno označiti železniška postaja, od katere se bo smodnik vzel.

Smodnik ekspedira c. in kr. topničarsko skladišče od smodnišnice v Kalsdorfu.

Z zavojem in voznino od smodnišnice v Kalsdorfu na postajo Kalsdorf pride zaboj s 25 kg na 20 K 62 v in sod s 112 kg na 93 K 17 v.

Znesek za naročen smodnik se mora sočasno z naročilom poslati deželnemu odboru.

Nepoškodovani sodovi in platnene vreče za smodnik se vzamejo franko Kalsdorf nazaj; odšteje se 15% za porabo.

Smodnik, ki se je za znižano ceno naročil za streljanje proti toči, se ne sme porabiti kje ali kako drugače.

V Gradcu, dne 25. marca 1908.

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund grof Attems.

Tržna poročila.

Cena deželni pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Kornuza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ..	50	11	—	950	850	850	850	850	9	—	—	—	—
Ormož ..	50	11	—	10	9	9	—	750	7	—	—	—	—
Gradec ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	1250	1050	850	950	850	—	—	—	—	—	—	—
Maribor ..	50	1050	9	850	875	840	850	—	—	—	—	—	—
Ptuj ..	50	11	—	10	9	9	—	8	—	750	—	—	—
Inomost ..	50	1348	1265	—	965	910	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ..	50	11	—	1012	975	833	870	—	—	—	—	—	—
Ljubljana ..	50	1150	950	850	925	8	—	950	—	—	—	—	—
Pešt ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ..	50	1165	1065	920	9	—	860	—	—	—	—	—	—
Dunaj ..	50	1204	1117	787	863	748	—	—	—	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	10	—	9	—	4	—	3	—	280	2	—	—
Ormož ..	50	950	10	—	5	—	480	4	—	380	—	—	—
Gradec ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	—	—	—	—	450	380	350	310	—	—	—	—
Maribor ..	50	950	9	—	350	—	—	330	3	—	—	—	—
Ptuj ...	50	950	850	4	—	330	360	3	—	—	—	—	—

(Nadaljevanje na strani 64.)

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Statistika Raiffeisenovk na Štajerskem v letu 1906.

Zopet imamo eno leto statistike Raiffeisenovk na Štajerskem, o katerem moramo tukaj poročati. Naj se tudi zdijo podatki, ki so zbrani v knjigi, katera je pred kratkim izšla* in ki smo jo poslali vsem našim članicam in drugim, ki se za to zanimajo, vendar so končni rezultati te statistike za vse interesente zelo razveseljivi, ker nam kažejo, koliko je napredovala v svojem razvoju ta za štajerske kmetovalce tako dobrodelna in splošno koristno delujoča uvedba. Dejstvo, da se število Raiffeisenovk vedno večja in da se ravnotako zvišuje njihov promet, nam je dokaz dovolj, da so Raiffeisenovke dovolj močne in zmožne, da lahko dajejo štajerskim kmetovalcem kredit in da jih tako gospodarsko podpirajo. Kakor pa je na eni strani zadovoljiv uspeh, ki smo ga na Štajerskem doslej dosegli z Raiffeisenovkami, vendar na drugi strani ne smemo pozabiti, da še višek razvoja v notranjem ustroju te organizacije ni dosežen. Tako bode pred vsem potrebno, da se ta organizacija izpopolni na ta način, da bo imela vsaka občina svojo vaško banko, katera bo lahko rabil vsakdo, najsi je posestnik ali posel, mlad ali star, bogat ali ubog. Če se oziramo na razmere po deželi, si pač ne smemo prikrivati, da bo ta uvedba še za dolge čase ostala samo pobožna želja. Vendar pa nam dajejo uspehi, ki smo jih, kakor kaže statistika, dosegli v zadnjih letih, zavest, da delo, ki smo je doslej izvršili na polju kmetijskega združnega denarnega, oziroma kreditnega prometa, ni bilo zaman in da bomo smoter, za katerim stremimo enkrat, če tudi počasi, gotovo dosegli.

Natančneje podatke dobi vsakdo v zgore omenjeni knjigi, poročilu, ki ga je izdala zveza za leto 1906. V naslednjem podajemo v številkah kratek pregled delovanja Raiffeisenovk na Štajerskem v letu 1906.

Na novo se je ustanovilo, oziroma registriralo leta 1906. 14 Raiffeisenovk in sicer v:

1. Kapelah pri Brežicah, 2. Grasnici, 3. Seibersdoru nad Št. Vidom, 4. Pichlu, 5. Dobji pri Planini, 6. Št. Vidu, 7. Vršah, 8. Zelenem travniku, 9. Retteneggu, 10. Žusmu, 11. Zdolah, 12. Sv. Rupertu, 13. Landlu, 14. Eggersdoru, tako da je obstajalo, če odračunimo one posojilnice, ki se ne dajo več revidirati od štajerskega odbora ali zveze gospodarskih zadrug za Štajersko, koncem leta 1906. na Štajerskem pod nadzorstvom štajerskega

deželnega odbora ali zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem v celem 269 Raiffeisenovk.

Od teh jih je poslalo 259 računске sklepe, ostalih 10 je bilo sicer ustanovljenih v letu 1906., a svoje poslovanje so začele še le leta 1907., oziroma bodo koncem leta 1907. predložile svoj prvi računski zaključek.

Kakor kaže letni račun, je znašala v letu 1906. pri vseh 259 Raiffeisenovkah vsota dohodkov K 17,929.498-73 in pri vseh 259 Raiffeisenovkah je znašala

vsota izdatkov „ 17,929.498-73
 torej promet . . . K 35,858.997-46

V letu 1906. se je pri 259 blagajnah vplačalo na opravičnih deležih K 49.694.— in vrnilo K 27.852.—; hranilnih vlog se je vplačalo K 8,466.771-62 in vrnilo K 5,520.601-49. Posojil se je vrnilo K 4,241.784-02 in dalo K 5,609.070-02; v tekočem računu z zvezo gospodarskih zadrug in člani se je vplačalo K 3,247.774-43 in K 4,694.007-25 vrnilo.

Kakor kaže izkaz o premoženju (bilanca) je bilo z 31. decembrom 1906: stanje opravičnih deležev K 527.973.—

„ hranilnih vlog . . „ 19,753.635-73
 „ posojil „ 14,877.587-59
 „ vlog pri zvezi gospodarskih zadrug v

Gradcu „ 5,850.722-65
 stanje izposojil pri zvezi gospodarskih zadrug

v Gradcu „ 1,688.149-79
 stanje rezervnih zakladov „ 441.438-56

„ vsot aktiv . . . „ 23,318.633-10
 „ „ pasiv ravno-
 tako „ 23,318.638-10

Izmed teh števil opozarjamo posebno na stanje hranilnih vlog, posojil in na velikost letnega prometa, ki znaša veliko svoto nad 35 milijonov kron. Ker se tako velika svota, kakor jo ravno predstavlja letni promet (35,859.997 K 46 v) nabira iz raznih malih zneskov, ki se morajo posebe zapisovati, se pač vidi, da morajo ljudje, ki opravljajo vse to, izvršiti pač veliko delo, a ravno stem se stotinam in tisočinam kredita potrebnih posestnikov dejansko pomaga.

Kakor v letu 1905., tako presega tudi v letu 1906. stanje hranilnih vlog v znesku K 19,753.635-73 stanje posojil v znesku K 14,877.587-59 za par milijonov kron, kar je lepo znamenje, da varčujejo Raiffeisenovke pri dajanju kredita s sredstvi, ki so jim ravno na razpolago, oziroma da shajajo z njimi. Pri tej priložnosti pa povdarjamo, da bi bil lahko promet Raiffeisenovk še neprimerno večji, če bi kmetje blagajno rabili vedno na primeren način, to je: v slučaju potrebe vzeli kredit, po možnosti zopet vrnil, če bi imeli denar na razpolago, ga takoj

vložili, da bi ga v slučaju potrebe lahko zopet vzdignili. S takim, popolnoma trgovskim, sedanjim razmeram primernim in potrebnim postopanjem bi pridobili ne le vlagavci, ampak tudi blagajna sama. Mislimo tudi na uvedbo tekočih računov, oziroma podajanja kredita na kratek rok, najsi so potem jemalci bogati ali ne, samo da se na ta način gospodarstvo podpira in pospešuje.

Kako lep je bil promet pri Raiffeisenovkah na Štajerskem v času, odkar se je natisnilo prvo poročilo, to je od leta 1894. do vključno 1906., nam najboljšje pokažejo sledeče številke. V tem času je bila namreč svota

vplačanih hranilnih vlog K 52,359.691-86
 vrnjenih „ „ „ 32,130.147-28
 danih posojil . . . „ 36,189.237-67
 vrnjenih „ „ „ 20,941.407-59

K sklepu še omenimo poglavje o upravnih stroških Raiffeisenovk in lahko konstatiramo, da so znašali ti stroški zaradi znanih nizkih režij pri Raiffeisenovkah v letu 1906. pri 259 štajerskih Raiffeisenovkah poprečno komaj 0-302% skupnega prometa.

II.

Drugi poučni tečaj o vojaški dobavi gospodarskih pridelkov.

Ker smo že v prejšnjih številkah našega glasila govorili na splošno o prirejanju poučnih tečajev, na katerih bi se interesente lahko poučili o postopanju pri vojaški dobavi in posebe o prvem takem poučnem tečaju, ki se je vršil 9. in 10. marca 1908 v Gradcu, hočemo v naslednjem podati danes še kratko poročilo o drugem enakem tečaju, ki se je vršil 16. in 17. marca 1908 na deželni vino- in sadjerejski šoli v Mariboru.

Tega tečaja se je udeležilo mnogo več interesentov, ko onega v Gradcu. Ko so se zbrali udeleženci v dvorani deželne vino- in sadjerejske šole, je naznanil njen ravnatelj gospod Franc Zweifler, da mu je zveza gospodarskih zadrug in c. kr. kmetijska družba za Štajersko v Gradcu, poverila nalogo, da otvori drugi, oziroma za Maribor prvi poučni tečaj o vojaški dobavi.

Zato je otvoril tečaj, pozdravil vse udeležence kar najpristrčneje, posebno pa gospoda predavatelja, vojaškega podintendanta Vogl-Bockka. Opozarjal je na veliko važnost tečaja, kar se vidi že iz tega, da se producenti trudijo že dolgo časa, da bi se mogli udeleževati vojaških dobav naravnost in brez posredovanja dobičkaželnih mešetarjev in prekupcev. To jim je bilo doslej le v zelo redkih slučajih mogoče. Gospod ravnatelj Zweifler je na kratko opisal postanek teh poučnih tečajev in izrazil upanje, da bodo ti tečaji res prinesli to, kar od njih pričakujemo, namreč, da se bo počasi

* „Statistische Mitteilungen, betreffend die Vorschußkassenvereine nach dem System F. W. Raiffeisen in Steiermark, welche der Revision des Landesausschusses oder des Verbandes der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Steiermark unterstehen nach dem Stande mit Ende Dezember 1906.“

izrinila prekupčija od vojaških dobav, da bodo dobiček pri vojaških dobavah imeli počasi oni, ki so si ga morali res prislužiti in ne oni, ki so nanj špekulirali.

V tem smislu in s to željo, da se stremljenje, kmetovalcev, da pridejo do direktne dobave, kmalu uresniči, otvori zborovanje. Ob enem naznani, da ne bo tečaj trajal, kakor je bilo izprva naznájeno, tri, ampak samo dva dni. Gospod vodja tečaja namreč meni, da se da vse potrebno obravnati tekom dveh dnij; tudi bo, če se tečaj skrči za en dan, gotovo ustrezno marsikateremu udeležencu.

Predavatelj, gospod vojaški podintendant Vogl-Bockk poda najprej tečajev program in prosi udeležence, naj ga, če med predavanjem česa ne razumejo, vprašajo še med predavanjem. Predloge in nasvete pa mu naj povedo še le na koncu predavanja, oziroma tečaja.

Ravnatoka pregledno in poljudno kakor v Gradcu, je govoril tudi v Mariboru o ravnanju pri direktni vojaški dobavi. Posebe je opisal prednosti in dobiček, ki ga ima kmetovalec lahko pri vojaški dobavi, posebno, če je pri kaki zadrugi.

Predavanju prvega dneva je sledilo popoldne ogledovanje c. kr. vojaškega skladišča v Mariboru, kjer je vodja tečaja prav nazorno razlagal različne naprave in stroj skladišča.

Drugi dan je gospod predavatelj na kratko ponovil vse glavne točke svojega prvega predavanja in je na podlagi tiskovin, ki jih je dobil vsak udeleženec v roke, nadaljeval svoj pouk. Posebe je s primeri obrazložil bistvo in pomen najema in vse, kar pride pri tem v vpoštev.

Na koncu svojih predavanj je prosil gospod predavatelj udeležence tečaja, naj ga vprašajo za pojasnila, če jim je v teku teh dveh dnij ostalo eno ali drugo nejasno in naj stavijo morebitne predloge.

Udeleženci tečaja so najprej izjavili, da soglašajo s predlogi, ki so se stavili v Gradcu glede podružničnih skladišč in premeknitve roka pri pred- in ročnih kupih.

Razun tega se je izrazila želja, naj se omogočijo takojšnje izplačilo in sicer z ozirom na one posestnike, ki morajo svoje pridelke spraviti kmalu v denar, da lahko plačajo razne nujne potrebščine, n. pr. davke. Nadalje se je izrazila želja, naj se uvedejo razne olajšave pri oddaji prodanih gospodarskih pridelkov.

Ker so se čule mnoge pritožbe, da imajo posestniki z onimi ljudmi, ki jim odvzamejo v vojaškem skladišču pridelke, večkrat sitnosti in nepravilne in to po krivici, da mu vojaški uradniki sploh pri tem gredo le zelo redkokedaj na roko, se je nazadnje izrazila želja, naj intendantca odpravi take in enake nedostatke.

Predavatelj je obljubil, da se bo na primernem mestu potegnil za to, da se bodo vse želje in nasveti po možnosti

izpolnili. S tem je sklenil svoja izvajanja in se je zahvalil vsem udeležencem za pozornost, s katero so jim sledili.

Gospod ravnatelj Zweifler se je na kratko ozrl na vse, kar smo v teku teh dveh dnij čuli, povdarjal je veliko vrednost takih poučnih tečajev, kakor sta bila graški in mariborski in je zopet želel, da bi imeli kmetje od tega kak dobiček. V imenu c. kr. kmetijske družbe in zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu se je zahvalil najprej za prijaznost, ki sta jo izkazala c. kr. poljedelsko in c. in kr. vojno ministrstvo v tej stvari kmetovalcem, nadalje se je zahvalil gospodu predavatelju za njegov izboren pouk in je zaključil tečaj.

III.

Delovna poročila posameznih zadrug za leto 1907.

Da lahko naznanimo delovno poročilo naših članic v letu 1907., ki bo izšlo v zvezi z našim letopisom v letopisu za štajersko zadružništvo, rabimo kakor lani tudi letos poročila o delovanju naših članic in društev v pretečenem letu. Da lahko na eni strani naše članice na primernem mestu dobe besedo in da se na drugi strani sestavi kolikor mogoče

natančno poročilo o praktičnem delu, ki so ga na zadružniškem polju dosegle, prosimo vse pri zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu včlanjene zadruge in društva (ne raiffeisenske), naj nam kakor hitro je mogoče pošljejo pregledno in natančno poročilo o svojem delovanju v letu 1907.

Nadalje pozivljamo vse one posojilnice, ki nam lani na našo zahtevo niso poslale nobenega poročila, naj nam takoj naznani, kako je vplivalo delovanje raiffeiznovk o letu 1907., oziroma v čem se je kazalo njihovo občekoristno delovanje in učinkovanje.

IV.

Posredovalnice za delo za one, ki so se vrnili iz Amerike.

Z odlokom z dne 21. decembra 1907, št. 40.221 je naznanilo c. kr. trgovinsko ministrstvo, da je z ozirom na dejstvo, da se vrača toliko ljudi iz Amerike domu, osnovalo v Osvjetimu in Oderbergu posredovalnice za delo in da jih bo, če bo treba, osnovalo tudi v Bodenbachu in Trstu.

Naznanjamo to svojim članicam in jih prosimo, naj, če je treba, opozorijo svoje člane, ki so na tem interesirani, na to ustanovitev.

IV.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca februarja 1908. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. januarja 1908	—	—	7,186.629	48	2,000.863	03	—	—
Promet februarja 1908 . . .	231.852	40	260.469	19	154.105	36	38.183	31
Skupaj	231.852	40	7,447.098	67	2,154.968	39	38.183	31
Proč vračila	—	—	231.852	40	38.183	31	—	—
Stanje dne 29. februarja 1908	—	—	7,215.246	27	2,116.785	08	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. januarja 1908	—	—	2.450	20	563.353	86	—	—
Promet februarja 1908 . . .	12	80	—	—	6	72	10.680	34
Skupaj	12	80	2.450	20	563.360	58	10.680	34
Proč vračila	—	—	12	80	10.680	34	—	—
Stanje dne 29. februarja 1908	—	—	2.437	40	552.680	24	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca februarja 1908 K 684.610-26

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca februarja 1908 " 10.699-86

Stanje vseh vlog koncem februarja 1908 " 7,217.683-67

Stanje vsega kredita " " 1908 " 2,669.465-32

Uvoz blaga v februarja 1908 " 116.664-40

Izvoz " " " 1908 " 62.312-—

Skupni promet v februarja 1908 K 178.976-40

Število pridruženih posojilnih društev koncem februarja 1908: 262.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem februarja 1908: 60

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 30. marca do 5. aprila 1908. Pripeljalo se je 85 vozov z 785 meterskimi stoti sena in 18 vozov z 148 meterskimi stoti slame; sejm je bil bolje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 7.10 do K 8.60, sladko od K 7.20 do K 8.80; ržena slama od K 7.20 do K 8.—; pšenična slama od K 7.10 do K 7.80 ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 9. aprila 1908. Prignalo se je 378 volov, 184 bikov, 640 krav, 158 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov 17 bikov, 3 krave, — telet; na Gornje Štajersko 136 volov, 14 bikov, 86 krav, — telet; Vorarlberško: 40 volov, 14 bikov, 46 krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: 34 volov, 16 bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 8 volov, 6 bikov, 216 krav, — telet; na Češko: — volov, 2 bikov, 34 krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 76.— do K 84.— (izjemoma K 88.—), poltolsti od K 66.— do K 74.—, suhi od K 58.— do K 64.—; voli za

pitanje od K 60.— do K 68.—; klavne krave, tolste od K 56.— do K 68.—, poltolste od K 48.— do K 54.—, suhe od K 32.— do K 46.—; biki od K 54.— do K 70.—; dojne krave do 4. teleta od K 58.— do K 72.—, čez 4. tele od K 52.— do K 56.—, breje od K 50.— do K 56.—; mlada živina od K 56.— do K 70.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 10. aprila 1908. Zaklana živina: 709 telet, 2028 svinj, 43 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.08 do K 1.14; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.16 do K 1.24; nemške mesne svinje od K 1.24 do K 1.28; nemške pitanske svinje od K 1.10 do K 1.18; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.32 do K 1.34; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.14 do K 1.18; mesne svinje od K 1.12 do K 1.24 bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.76 do K —.88; kozlički in jagnjeta od K 7.— do K 9.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 24. aprila pri Sv. Juriju ob juž. žel.**, okr. Celje; v Mozirju**, okr. Gornjigrad.

Dne 25. aprila v Vuzenici**, okr. Marnberg; pri Sv. Juriju ob Taboru**, okr. Vransko;

pri Sv. Juriju ob Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; v Zgornji Kostrivnici**, okr. Rogatec; v Dobjem*, okr. Kozje; v Dobovi*, okr. Brežice; v Brežicah (svinjski sejem); v Lipnici*.

Dne 26. aprila v Kleku, okr. Radgona.

Dne 27. aprila v Vojniku*, okr. Celje; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**, v Rogatcu**, pri Sv. Jakobu**, okr. Gornjigrad; v Kozjem**.

Dne 28. aprila na Cerkevniku**, okr. Št. Lenart v Slov. gor.; v Ormožu (svinjski sejem); na Gomilici*, okr. Lipnica; v Pišecah*, okr. Brežice.

Dne 29. aprila na Vranskem**, na Malih Rodnah**, okr. Rogatec; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 1. maja v Ljubnem**, okr. Gornji Grad; na Spodnji Poljskavi (svinjski sejem), okr. Slovenja Bistrica; pri Sv. Filipu-Verače**, okr. Kozje; v Velenju**, okr. Šoštanj; na Muti**, okr. Marnberg; v Kapelah**, okr. Arvež; v Lipnici.

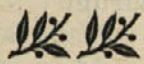
Dne 2. maja v Peklu*, okr. Slov. Bistrica; v Brežica (svinjski sejem).

Dne 4. maja v Loku**, okr. Laško; pri Sv. Križu*, okr. Ljutomer; na Ptujski gori**, Ptuj; v Selnici**, okr. Maribor; v Ormožu; v Vidmu*, okr. Brežice; pri Sv. Juriju ob juž. žel.**, okr. Celje; v Gornjem gradu**, pri Sv. Trojici v Slov. gor., okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; na Svičini, okr. Maribor; v Slovenji Bistrici**, v Stradnu**, okr. Cmurek; pri Sv. Florijanu**, okr. Slovenji gradec, v Celju*.

Dne 5. maja v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino); v Radgoni*.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Skozi 14 let
dobro preskušeno

klajno apno

pošilja najceneje samo 44a—5

Michael Barthel & Co.
Dunaj X/3.

Trsne vezi

potrebščine zoper peronosporo in za
kletarstvo

pošilja v izborni kakovosti in za brezkonkurenčne
cene 167a—3

Gummiwarenhauß „Zum Indianer“
Herrengasse 28 Gradec, Herrengasse 28
Telefon 1179.

Vzorci in izjemne cene dragevolje na razpolago.

Anton Löschnigg

veletržec s papirjem, Gradec, Griesgasse 4

priporoča:

Debeli papir za vlaganje v sode in zaboje za jabolka. Zavojni papir za namizno sadje. Fino papirjevo volno za opremljanje in zavijanje jabolčnih jerbason in zabojev. Bele in barvaste zrezke svilenega papirja za nalaganje. Etikete, servijete in vrečice za sadje. Pravi pergamentni zavoj v zvitihi za pošiljanje sadja, perotnine, grozdja, sira, nadalje Hofheimske in dunajske pase za lovljenje mrčesa, lim in nalim papir v zvitihi za lovljenje gosenic. 40a—24

Vzorci in ceniki na razpolago.

Gospodje

naročevalci

se uljudno naprosi-
jo, da se pri naro-
čevanju blaga skli-
cujejo na naš list.

Novo! Prekaša vse sisteme.

Ia. tvrdkam se dajejo zastopstva v tu- in ino-
zemstvu patentiranih novih aparatov za pokon-
čevanje rastlinskih škodljivcev.

Drevesne in trsne škropilnice

tudi za karbolinej

z dolgotrajnim curkom, samodelne, nahrbtne, vse
z automati za regulacijo pritiska. 136a—5

Nechvilejev novi sistem in nova metoda pri-
hrani mnogo dela, materiala in moči.

Cenike pošilja na zahtevo

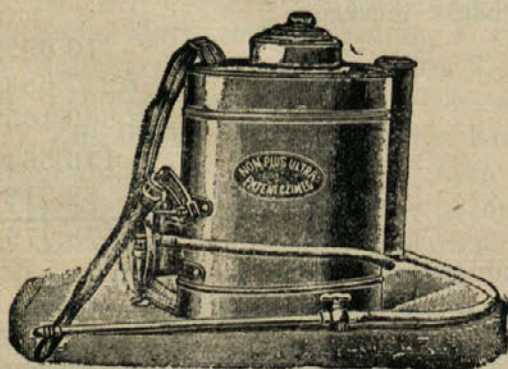
Franc Nechvile

tvornica za vinorejske, kletarske stroje in
kovinske izdelke

Dunaj, V/1, Margaretenstrasse 98. u

„Non plus ultra“ Trsna in drevesna škropilnica

Patent G. Czimeg

Popolnoma iz bakra in
medi, sesalka se lahko
s tem, da odvijemo dva
vijaka, v dveh minutah
vzame narazen, vsak
del se lahko zamenja
in vedno na novo kupi.
Dobi se pri imejitelju
patenta in izdelovavcu:

Robertu Gugl — **GRADEC** —
Jakominiplatz 20.

Pijačo zoper žejo

blagodejno, okusno,

$\frac{1}{2}$ litra s sladkorjem okoli 2 v

si lahko vsakdo napravi

z zavretkom **Franckovega Enrilo;**

mrzel gasi žejo

topel greje želodec

in se je vedno dobro obnesel.

X 9357, 9:7 I. W.

163a—3